

Türkiye
küçük
Millet Meclisleri

ŞUBAT 2018 O.P. Raporu

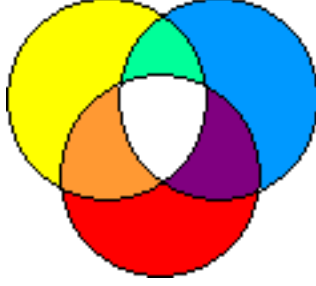

***AFRİN Harekâtı; Türkiye'nin Güvenlik
Stratejisi***

www.tkmm.net

Ortak Paydalar

- *Ortak Payda bulunamamıştır.*

Hazırlayan:
Yakup Kadri KARABACAK
TkMM Girişimi

22 Şubat 2018

“Raporda yer alan görüşler TkMM katılımcılarına aittir.”

Uncular Cad. 28/2, TR- 34672 İSTANBUL

Buluşmalar esnasında ve sonrasında...

2011 yılından bu yana devam eden Suriye içsavaşı, birden çok başlık altında defalarca TkMM'lerin gündeminde yer aldı. Türkiye'nin en uzun kara sınırına sahip olduğu ülkede yaşanan, uluslararası aktörlerin ilgi ve nezaretinde gelişen sürecin etkilerinin, Türkiye üzerinde de etkilerinin olmamasını beklemek pek tabii gerçekçi olmaz. Bu başlıklar arasında, Türkiye'nin "dış politikası" ve "Suriyeli mültecilerin durumu" en fazla gündeme gelen iki alt başlık oldu.

Şubat buluşmalarına giderken, Türkiye'nin Suriye'ye yönelik ikinci sınırötesi kara harekâtı ikinci haftasındaydı. Türkiye'nin "sınır güvenliği" gerekçesi ile başlattığı operasyon uluslararası çevrelerin ve aktörlerin farklı değerlendirmelerine muhatap olsa da en merak edilen gelişmeler sıralamasının birinci sırasında Türkiye-ABD ilişkilerinin seyri geliyordu. Buluşmaların hemen ardından gelen hafta içerisinde, ABD Dışişleri Bakanı Rex Tillerson, Ortadoğu turu kapsamında Türkiye'yi de ziyaret etti. Üç saati aşkın süren görüşmenin detayları paylaşılmasa da taraflar "diyalogun sürdürülmesi ve ortak mekanizmaların kurulması" başlığında hem fikir olduklarını açıkladılar. Şubat ayının sonuna gelirken, PYD/YPG'nin, Şam rejimi ile anlaşığı ve Afrin'e rejim yanlısı milislerin gireceğı iddiaları, kesinleşmemekle birlikte gündemde yer alan en önemli gelişmeydi.

Türkiye'nin Afrin operasyonu devam ederken, günden güne yeni gelişmelerin yaşandığı, algıların ve gerçekliğin hızla değıştığı, bu rapor okunurken unutulmamalı. Yine de operasyonun ilk günlerinde, Türkiye kamuoyunun ve sivil toplumun gelişmeleri ve olası senaryoları ele alması bağlamında bu ortak payda raporunun da siyasi ve içtimai hayatımıza bir not düşmek gayesi taşıdığını paylaşmak isteriz.

.....

Türkiye küçük Millet Meclislerinin Şubat 2018 buluşmalarının genel gündem başlığı: "***Afrin Operasyonu ve Türkiye'nin güvenlik stratejisi***" olarak kararlaştırıldı. 12 ilde gerçekleşen buluşmaların 11'inde bu konu ele alınırken, Malatya kMM, "Türkiye'de yoksulluk" gündemiyle toplandı.

Buluşmalarda 100'ü aşkın STK temsilcisi bir araya gelirken, milletvekili katılımı olmadı.

Ağırlık noktaları:

Usule ilişkin bir notla başlamak en doğrusu olacak. Afrin operasyona ilişkin eleştiri, tenkit ve benzeri aleyhte görüş dile getirenlerin, sosyal medya

paylaşımlarında bulunanların gözaltına alınması, tutuklanması katılımcılarımızdan fazlaca eleştiriye uğramış. Hatta, devletin bu tutumunun kendi görüşlerini buluşmalarımızda özgürce ifade etmesine engel teşkil ettiğini söyleyen katılımcılarımız da var. Bir nedenle operasyonu doğru tercih olarak görmemenin “vatan hainliği” ile olarak yaftalanması düşünce ve ifade özgürlüğünün ihlali olarak tanımlanıyor. Tam tersi görüşü ifade eden az sayıda katılımcımız da var. Onlar da operasyonu eleştirmenin maksatlı olduğunu, eleştire de bulunanların teröre karşı aynı hassasiyetle yaklaşmadıklarını ifade ediyorlar.

Dünyanın ve bölgenin “olağanüstü” bir dönemden geçtiğine dair yargı sıklıkla tekrarlanıyor. Bu olası altüst oluş karşısında Türkiye’nin takındığı pozisyon ise iki temel görüş çevresinde şekilleniyor:

- 1- Ak Parti ve MHP ittifakı tarafından dile getirilen “Türkiye’nin beka sorunu” katılımcılarımızın önemli bir kısmı tarafından da tekrarlanıyor. Afrin operasyonunun olası tehditleri bertaraf etmek için mecburen atılan bir adım olduğu düşünülüyor.
- 2- Tıpkı dünyanın başka yerindeki başka devletler gibi Türkiye’nin de beka sorunu olabileceğini, bunun uluslararası siyasetin doğası itibariyle yeni bir durum olmadığını ifade eden katılımcılarımız ise, Türkiye’nin askeri ve güvenlik politikalarına odaklı çözüm arayışına eleştiriler yöneliyor.

İlk grupta yer alan katılımcılarımız, Türkiye’nin başta ABD olmak üzere, emperyalist dünya güçlerine karşı bir mücadele içerisinde yürüttüğünü düşünüyorlar. Bölge ve İslam ülkeleri açısından en büyük tehlikenin ABD olduğunun altı çizilirken, Türkiye’nin bu mücadele de yalnız kaldığından dem vuruluyor. Türkiye’nin Rusya ile dönemsel yakınlaşmasının, Rusya’nın da emperyalist güç olduğu gerçeğini değiştirmede mutabıklar. Dünya düzenin olağanüstü bir dönemden geçişinin, yeni bir dünya düzeni kurulmakta olduğu sezişine dayandığı oldukça açık. Türkiye’nin dış politikasında hem askeri hem de diplomatik olarak etkinliği, yeni dünya düzeninin kuruluşu aşamasında kurucu aktör olma isteğinin doğal sonucu olarak ifade ediliyor.

Yine Afrin hareketinin olası bir başarısının da, hali hazırda operasyonla temizlenen bölgelere Türkiye’de bulunan Suriyelilerin yerleştirilmesi olabileceği kaydediliyor.

İkinci grupta yer alan katılımcılarımız iki alt başlıkta birbirlerinden ayrılıyorlar. Bu alt başlıklardan ilki, Suriye’de, Türkiye sınırındaki gerçekliğin ve PYD/YPG’nin, ABD’nin bir Kürt devleti kurma hevesi doğrultusunda Türkiye için bir tehdit olduğunu düşünmekte. Bu sebeple Afrin Operasyonunu bu alt başlıkta yer alan katılımcılarımız da mecburiyet olarak nitelendiriyorlar. İtirazları ise, Türkiye’nin 2011’den bu yana izlediği Suriye

politikasına. Harekatın, iktidarın yanlış politikalarının sonucu bir mecburiyet olduğu şerhini düşmekteler. Şam rejimiyle ilişkilerin koparılması, PYD lideri Salih Müslim'in Ankara'da defalarca kabulü ve Türkiye'nin ittifak kurduğu ÖSO güçleri eleştirilerin merkezinde yer alıyor. ÖSO'nun Şam rejimi açısından bir terör örgütü olarak görüldüğünün bu durumun bir ikilem olduğunun altı çiziliyor. Türkiye'nin güvenlik çıkarınının, Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunmasında olduğunu düşünenlerin, Şam rejimi ile daha sağlıklı ilişkiler kurması gerektiğinde ısrarcılar. Afrin harekatının başarılı olması sonucunda, bölgenin kime teslim edileceği de bu bağlamda sıklıkla ortaya atılan bir diğer soru.

İkinci grubun bir diğer alt başlığında tanımlanabilecek katılımcılarımız ise, Türkiye'nin esas itibariyle Irak savaşı sonrasında Kuzey Irak Kürtlerine karşı takındığı “yanlış” tutumu tekraren sürdürdüğü fikrindeler. Suriye’de ya da diğer komşularda Kürtlerin otonom oluşumlara gitseler bile, demokratikleşme hamlelerini hızlandırmış, kendi yurttaşı Kürtlerle demokratik birliğini sağlamış Türkiye'nin bu süreçten daha güvenle ve güçle çıkabileceği iddiasındalar.

Son alt grupta yer alan katılımcılarımızın, PYD/YPG'nin Türkiye'ye karşı düşmanca bir tutum takınmadığı fikrinin aksine, önemli sayıda katılımcımız, Suriye’de oluşan koridorun, Türkiye için açık terör tehdidi olduğu görüşündeler. Kilis ve sınır illerine atılan roketler bu iddianın sıklıkla dile getirilen kanıtları.

Yine aynı yerden taraflara bölünen bir diğer tartışma da, Afrin operasyonunun iç politikada ki özgül ağırlığı. Birinci grupta yer alanlar, harekâtı “ulusal çıkarın mutlak zorunluluğu” hatta “ikinci kurtuluş savaşı” olarak tanımlamakla birlikte, çok geniş bir toplumsal desteğe sahip olduğu fikrindeler. İkinci grubun iki alt başlığından ilkinde yer alanlar “ulusal çıkar” gerekçesine katılmakla birlikte, diğer alt başlıkta yer alanlarla birlikte ortak bir itirazı dile getiriyorlar: Afrin Harekâtı, iktidar tarafından iç politika çıkarlarına alet ediliyor, 2019 seçimlerine yatırım olarak kullanılıyor.

Özellikle güneydoğu illerinde gerçekleşen buluşmalarda ifade edilen bir görüşü de kaydetmekte fayda görüyoruz: Afrin Harekatının bilhassa MHP ve basın tarafından değerlendirilirken kullanılan dilin Türkiyeli Kürtler nezdinde de üzüntü ve tepkiye yol açtığı ifade ediliyor. Bu gruplar tarafından kullanılan militer ve milliyetçi dilin, zaten önemli bir düzeyde olduğu iddia edilen toplumsal kutuplaşmayı daha da arttırma tehlikesine işaret edilmiş.

Harekatın uluslararası meşruiyete sahip görüldüğü fikri ağırlıkla çoğunlukta. Yine ilk grupta yer alan katılımcılarımız, harekatın hazırlık sürecinde Türkiye'nin diplomatik açıdan başarılı bir sınav ortaya görüşündeler.

Sayılarla TkMM ŞUBAT 2018 Buluşmaları

Gerçekleşme sayı ve oranları:

Yapılması Gereken Toplantı Sayısı: 14

Yapılan toplantı sayısı: **12, % 85,7**

Sivil Toplum katılımı:

Olması gereken sivil toplum katılımcı sayısı: **240**

Toplam sivil toplum katılımcı sayısı: **100 , % 41,6**

Seçilmişlerin katılımı:

Katılması gereken milletvekili sayısı: **78**

Katılan toplam milletvekili sayısı ve oranı: -

Katılması gereken belediye başkanı sayısı: **12**

Katılan toplam belediye başkanı sayısı ve oranı: -

Özel Konuk ağırlayan il sayısı: **4**

Medya ilgisi:

Toplantılara katılan medya muhabiri sayısı toplam: 14

Toplantılara kim ev sahipliği yaptı?

Ev sahipliği yapan belediyeler ve oranı: **4 % 33,3**

Ev sahipliği yapan meslek odaları ve oranı: **1 % 8,3**

Ev sahipliği yapan STÖ sayısı ve oranı: **7, % 58,3**

Ev sahipliği yapan sendika sayısı ve oranı: -

Sivil toplum bileşenlerinin katılım oranları:

Katılımcı meslek odaları sayısı: **5, % 5**

Katılımcı sendika sayısı: **7, % 7**

Katılımcı dernek/vakıf/girişim sayısı: **88, % 88**

İzleyiciler:

İzleyici olarak katılanlar: 75

Kanaat Önderleri: 11

Parti Temsilcileri: 10